

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA (EU) 2017/1694,**annettu 27 päivänä huhtikuuta 2017,****joka sisältää huomautukset, jotka ovat erottamaton osa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan rautatieviraston (nyt Euroopan unionin rautatievirasto) talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2015**

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

- ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan rautatieviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2015,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 94 artiklan ja liitteen IV,
 - ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön sekä liikenne- ja matkailuvaiokunnan lausunnon (A8-0128/2017),
- A. toteaa, että Euroopan rautatieviraston tilinpäätöksen mukaan sen lopullinen talousarvio varainhoitovuodeksi 2015 oli 26 345 000 euroa, mikä merkitsee 2,45 prosentin lisäystä vuoteen 2014 verrattuna; toteaa, että viraston koko talousarvio rahoitetaan unionin talousarviosta;
- B. ottaa huomioon, että tilintarkastustuomioistuin on todennut kertomuksessaan Euroopan rautatieviraston tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2015 saaneensa kohtuullisen varmuuden siitä, että viraston tilit ovat luotettavat ja tilien perustana olevat toimet ovat lailliset ja sääntöjenmukaiset;
- C. korostaa vastuuvapauden myöntävänä viranomaisena vastuuvapausmenettelyn yhteydessä, että unionin toimielinten demokraattista legitimitteettiä on erityisen tärkeää vahvistaa edelleen lisäämällä avoimuutta ja vastuuvastuuta sekä soveltamalla tulosbudjetoinnin käsitettä ja henkilöresursseja koskevaa hyvää hallintotapaa;

Vuoden 2014 vastuuvapausmenettelyn seuranta

1. panee merkille, että virasto on käynnistänyt uudelleen isäntäjäsenvaltionsa hallituksen kanssa neuvottelut viraston päätoimipaikkaa koskevasta sopimuksesta, jonka pitäisi johtaa viraston kaikkien toimintojen keskittämiseen yhteen paikkaan ja vähentää menoja; kehottaa virastoa ilmoittamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle neuvottelujen etenemisestä;

Talousarvio- ja varainhallinto

2. panee merkille, että varainhoitovuonna 2015 toteutetun talousarvion seurannan tuloksena talousarvion toteutusaste oli 99,10 prosenttia, mikä merkitsee 1,76 prosentin lisäystä vuoteen 2014 verrattuna, ja maksumäärärahojen käyttöaste 89,78 prosenttia, mikä merkitsee 3,96 prosentin lisäystä vuoteen 2014 verrattuna;
3. panee merkille, että kesäkuussa 2016 voimaan tulleen virastoa koskevan uuden asetuksen säännösten mukaan virastolla on lupa periä maksuja joistakin uusista valtuuksistaan, joita ovat muun muassa turvallisuuslupien, kalustoyksikköjen käyttönottolupien ja Euroopan rautatieliikenteen hallintajärjestelmän (ERTMS) ratalaitteita koskevien hankkeiden ennakkohyväksyntöjen myöntäminen; panee merkille, että virasto on perustamassa maksumekanismia ja ottaa siinä huomioon muiden virastojen ja asiaankuuluvien kansallisten elinten käytännöt; pyytää virastoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle tämän uuden mekanismin kehittämisestä ja täytäntöönpanosta;

Maksusitoumukset ja määrärahasiirrot varainhoitovuodelta toiselle

4. panee merkille, että viraston mukaan määrärahasiirtojen taso oli kaikissa talousarvion osastoissa alempi kuin ohjeelliset enimmäismäärät, joita tilintarkastustuomioistuin käyttää arvioidessaan talousarvion toteutusta (eli 10 prosenttia osastossa 1, 20 prosenttia osastossa 2 ja 30 prosenttia osastossa 3);
5. toteaa, että siirtojen suhteen tapahtui parannusta vuoteen 2014 verrattuna (18,98 prosenttia osastossa 2, kun vuonna 2014 osuus oli 24,53 prosenttia, ja 29,42 prosenttia osastossa 3, kun vuonna 2014 osuus oli 37,93 prosenttia); pitää myönteisenä, että ohjeelliset enimmäismäärät, joita tilintarkastustuomioistuin käyttää arvioidessaan talousarvion toteutusta siirtojen osalta, saavutettiin (10 prosenttia osastossa 1, 20 prosenttia osastossa 2 ja 30 prosenttia osastossa 3);

Hankinta- ja palvelukseenottomenettelyt

6. panee merkille, että vuoden 2015 lopussa virastossa oli vakituista henkilöstöä 154 henkilöä, joista 134 oli väliaikaisia toimihenkilöitä, 20 sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kolme kansallisia asiantuntijoita, kun vuoden 2014 lopussa vakituista henkilöstöä oli 151; panee lisäksi merkille, että viraston antamien tietojen mukaan 62 prosenttia sen henkilöstöstä on miehiä ja 38 prosenttia naisia; panee merkille, että viraston tehtäväkartoituksen mukaan 64,61 prosenttia viraston työpaikoista liittyy sen operatiiviseen toimintaan (vuonna 2014 tämä oli 67,59 prosenttia), 21,14 prosenttia hallinnolliseen tukeen ja koordinointiin (20,72 prosenttia vuonna 2014) ja 14,25 prosenttia ei kumpaankaan edellä mainituista (11,69 prosenttia vuonna 2014);
7. pitää valitettavana, että vain 96,2 prosenttia laskuista maksettiin asetetussa 30 päivän määräajassa ja että tähän olivat syynä viivästys viraston henkilöstön suorittamassa laskujen käsittelyssä, käteisvarojen puute ja erimielisyys toimittajien kanssa laskujen sisällöstä;

Eturistiriitojen ennaltaehkäisy ja hallinta sekä avoimuus

8. panee merkille, että viraston antaminen tietojen mukaan on hyväksytty sen uudet toimintaperiaatteet, joilla esitetään ja hallitaan hallintoneuvoston jäsenten eturistiriitoja; toteaa, että virasto onkin julkistanut hallintoneuvostonsa jäsenten eturistiriidattomuuksia koskevat ilmoitukset ja ansioluettelot viraston verkkosivustolla; toteaa lisäksi, että viraston hallintoneuvoston jäsenten ansioluettelot ja sidonnaisuuksia koskevien ilmoitusten julkaiseminen seuraa heti, kun eturistiriitoja koskevia toimintaperiaatteita on tarkistettu vuonna 2017; kehottaa virastoa julkaisemaan hallintoneuvostonsa jäsenten ansioluettelot ja sidonnaisuusilmoitukset viraston verkkosivustolla viipymättä ja tarkistamaan samalla sitä koskevia toimintaperiaatteita; kehottaa virastoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle toimen tuloksista;
9. panee merkille, että väärinkäytösten paljastajien suojelua koskevat säännöt on määrä hyväksyä vuonna 2017; pyytää virastoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle sääntöjen täytäntöönpanosta;
10. panee merkille, että viraston antamien tietojen mukaan se on ryhtynyt panemaan täytäntöön sen petostentorjuntastrategiassa määriteltyä toimintasuunnitelmaa; toteaa erityisesti, että virasto järjesti kaksi ammattitietokkua ja rehellyyttä koskevaa koulutustapahtumaa, joissa käsiteltiin eettisiä arvoja ja petosten ehkäisemistä; panee merkille, että viraston johdon osallistumisaste oli korkea, mutta muu henkilöstö osallistui suhteellisen vähän; toteaa, että koulutuksen oli määrä jatkua vuonna 2016;
11. panee merkille, että Euroopan petostentorjuntavirastolle (OLAF) ei vuonna 2015 toimitettu yhtään petosepäilytapausta; kehottaa virastoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle OLAFin tutkimuksista ja niiden tuloksista;

Sisäinen tarkastus

12. toteaa, että komission sisäinen tarkastus ei osoittanut virastolle yhtään kriittistä tai erittäin tärkeää suositusta; panee merkille, että sisäinen tarkastus suoritti sidosryhmien hallinnointia ja ulkoista viestintää koskevan tarkastuksen; toteaa, että tarkastuksen tuloksena sisäinen tarkastus esitti neljä tärkeää suositusta; panee viraston antamista tiedoista merkille, että suosituksia ollaan panemassa täytäntöön aikataulun mukaisesti viraston viestintästrategian puitteissa;
13. panee merkille, että aiemmista yhteentoimivuuden asiantuntijahallinnointia, vuotuisia toimintakertomuksia ja suunnittelu- ja budjettimenettelyjä koskevista tarkastuksista sisäinen tarkastus päätteli, että virasto oli pannut täytäntöön kaikki suositukset lukuun ottamatta yhtä; panee lisäksi merkille, että yhden yhä avoinna olevan suosituksen osalta, joka on luokiteltu ”erittäin tärkeäksi” ja joka koskee palvelukseenottamismenettelyn tehostamista, virasto on tarkistanut valintamenettelyään ja ottanut väliaikaisena toimenpiteenä käyttöön kaikkien valintamenettelyjen etukäteisvalvonnan, josta vastaa viraston sisäisen valvonnan koordinaattori; panee merkille, että etukäteisvalvonnan tulokset oli määrä toimittaa sisäiselle tarkastukselle tukemaan suositusten päättämistä, ja odottaa siitä arviota;

Sisäinen valvonta

14. toteaa, että virasto ei vuonna 2015 vielä täysimääräisesti noudattanut kaikkia sisäisen valvonnan standardeja; panee merkille erityisesti, että kuusi sisäisen valvonnan standardia (eli nro 2 ”etiikka ja arvot”, nro 3 ”henkilöstön palvelukseenottamisen liikkuvuus, vaihtuvuus”, nro 4 ”henkilöstön suoritukset, johtaminen ja kehittäminen”, nro 9 ”johdon valvonta”, nro 10 ”liiketoiminnan jatkuvuus” ja nro 11 ”asiakirjahallinto” olivat täytäntöönpantavina ja että sisäisen valvonnan standardi nro 8 ”prosessi ja menettelyt” oli pantu jo osittain täytäntöön; panee tyytyväisenä merkille, että sisäisen valvonnan standardi nro 12 ”tiedottaminen ja viestintä” pantiin täytäntöön vuonna 2015;
15. panee merkille, että virasto on hyväksynyt yhdennetyn hallintojärjestelmän, joka perustuu sisäisen valvonnan standardeissa ja ISO 9001-sarjan standardeissa määritettyihin vaatimuksiin;

16. toteaa, että vuoden 2015 riskinarvioinnissa tuli ilmi riskejä, jotka liittyvät viraston tehtävän laajentamiseen neljännen rautatiepaketin teknisen pilarin voimaantumista ajatellen, mahdollisiin turvallisuusongelmiin liittyviä riskejä, jotka vaikuttavat yhteentoimivuuteen, sekä rautateiden kilpailukykyyn vaikuttavia innovointihaasteita;

Viestintäpolitiikka

17. panee tyytyväisenä merkille, että virasto hyväksyi vuonna 2015 viestintästrategian, jolla pyritään lisäämään toimia sosiaalisessa mediassa, käynnistämään uudelleen viraston tiedote yleisölle ja luomaan virastolle julkisuuskuva, rakentamaan digitaalinen kuvastokanta, jolla esitellään viraston työtä, ja tuodaan esiin viraston väitettä työskentelämisestä yhteiskunnan hyväksi; panee merkille, että vuoden 2017 alkupuolella virasto aikoo esitellä uuden julkisen verkkosivuston (vuoden 2017 yhtenäistä ohjelma-asiakirjaa noudattaen);
18. panee tyytyväisenä merkille, että vuonna 2016 virasto toteutti useita toimia, joilla tiedotetaan viraston toiminnasta, saavutuksista ja lisäarvosta ulkomaailmalle useissa julkisissa tapahtumissa, muun muassa InnoTrans -messuilla syyskuussa 2016, rautateiden digitalisointiforumissa Firenzessä, juhlallisuuksissa neljännen rautatiepaketin äänestyksessä hyväksymisen johdosta ja sen johdosta, että viraston nimeä muutettiin, ja useissa seminaareissa, joita viraston operatiiviset yksiköt järjestivät eri puolilla Eurooppaa;

Muita huomautuksia

19. panee huolestuneena merkille huomattavan epätasapainon sukupuolijakaumassa, joka on viraston ylempässä johtoryhmässä 86 prosenttia / 14 prosenttia ja hallintoneuvoston jäsenistössä 85 prosenttia / 15 prosenttia; kehottaa virastoa korjaamaan nämä epätasapainot ja tiedottamaan tuloksista vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle mahdollisimman nopeasti;
20. toteaa, että 43 henkilöstön jäsentä osallistui vuonna 2015 muualla järjestettyihin tilaisuuksiin, joiden kustannukset olivat 5 000 euroa (116 euroa/henkilö), ja 320 henkilöstön jäsentä ”muihin tapahtumiin” (yhteensä 21 000 euroa eli 65 euroa/henkilö);
21. korostaa viraston strategista roolia pyrittäessä parantamaan rautateiden kilpailukykyä muihin liikennemuotoihin verrattuna vähentämällä hallinnollisia ja teknisiä esteitä, kannustamalla markkinoille tuloa ja varmistamalla syrjimättömyys, käyttämällä julkisia varoja tehokkaammin julkisiin rautatieliikennepalveluihin sekä parantamalla infrastruktuurin hallintaa;
22. tähdentää, että viraston tehtävänä on varmistaa Euroopan rautatiejärjestelmän turvallisuus ja yhteentoimivuus; on tyytyväinen viraston rooliin ERTMS:n kehittämistä, testausta ja täytäntöönpanoa koskeissa jatkotoimissa sekä erityisten ERTMS-hankkeiden arvioinnissa; huomauttaa lisäksi, että neljännen rautatiepakettiin sisältyy viraston tehtävän (esim. keskitetty palvelupiste kalustoyksikköjen käyttöönottolupia ja turvallisuustodistuksia varten) ja toimivallan uudelleenarviointi; katsoo, että viraston vastuualueen kasvaessa myös tarvittavien rahoitus-, henkilöstö- ja aineellisten resurssien on oltava sellaisella tasolla, että se pystyy suoriutumaan tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti uusista lisätehtävistään; panee huolestuneena merkille ristiriidan yhtäältä äskettäin hyväksytyyn, viraston tehtävää laajentavan lainsäädännön ja toisaalta monivuotisen rahoituskehityksen 2014–2020 puitteissa viraston määrärahoihin kohdistettavien leikkausten välillä;
23. kannattaa viraston vuonna 2015 tekemää aloitetta ottaa käyttöön uusi menettely, jotta jäsenvaltiot ja sidosryhmät saatiin sitoutumaan lujemmin vuoden 2016 työohjelman laatimiseen; suhtautuu myönteisesti ERTMS:n sidosryhmäforumiin käynnistämiseen ja muistuttaa, että ERTMS:llä on ratkaiseva rooli yhtenäisen eurooppalaisen rautatiealueen luomisessa; korostaa siksi, että ERTMS:n kehittämisen ja käyttöönoton optimoitu koordinoitu on ensisijainen painopiste, jolla varmistetaan yhtenäinen, avoin, vakaa, kohtuuhintainen ja yhteentoimiva ERTMS koko Euroopassa;
24. suhtautuu myönteisesti viraston ennakoivaan lähestymistapaan, koska se on vuonna 2016 perustanut työryhmän valmistelemaan neljännen rautatiepaketin hyväksymistä, ja pitää myönteisenä viraston uutta asemaa ja sen kasvanutta roolia;
25. pitää myönteisenä ohjelmaa, jossa keskitytään kansallisten sääntöjen karsimiseen, jotta voidaan poistaa nykyisiä jäsenvaltioiden välisiä esteitä tai vähentää niiden vaikutusta;
26. tukee viraston edistymistä sen pyrkiessä lisäämään yhteistyötä Euroopan meriturvallisuusviraston ja Euroopan lentoturvallisuusviraston kanssa yhteisen turvallisuuskulttuurin luomiseksi;

27. palauttaa mieliin talousarviomenettelyssä esittämänsä kannan, jonka mukaan kaikki Verkkujen Eurooppa -välineestä Euroopan strategisten investointien rahastoon (ESIR) siirretyt varat on saatava takaisin;
 28. viittaa vastuuvapauden myöntämistä koskevaan päätökseen liittyvien muiden, luonteeltaan yleisten huomautusten osalta erillisvirastojen toiminnan tuloksellisuudesta, varainhoidosta ja sen valvonnasta 27. huhtikuuta 2017 ⁽¹⁾ antamaansa päätöslauselmaan.
-

⁽¹⁾ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2017)0155 (katso tämän virallisen lehden sivu 372).